

Проект позиції 7К щодо проведення виборів під час війни.

В суспільстві точиться широка дискусія з проводу того, чи законні вибори під час війни і чи взагалі можливо їх провести? Ініціатива «7 кроків до перемоги» рішуче заявляє: вибори під час війни президента законні та можливі, а вибори до парламенту за наявності політичної волі.

Правлячий клас, заборонивши вибори не тільки нехтує демократичними принципами, а й наражає українство на велику небезпеку. Чинні політичні «еліти» зазнали фіаско, вони продемонстрували неспроможність керувати країною, управляти військом та враховувати думку народу. Вибори - це шанс для українців змінити політичну еліту законним й мирним шляхом. Тому, ніяких мирних угод з росією, та заморозки фронту, а замість цього вибори нового президента, а згодом і нового парламенту.

Вибори Президента України.

Конституція України - це основний закон і всі законодавчі акти повинні відповідати конституційним вимогам. Влада незаконно позбавила народ права обрати нового Президента. В Конституції жодного слова не сказано про те, що президентські вибори в умовах воєнного стану не можливі.

Обов'язок ВР призначити у строки, передбачені цією Конституцією вибори Президента згідно норм Конституції ст. 85. Натомість, парламент свідомо не виконав свого обов'язку і не прийняв відповідну Постанову про призначення виборів, як цього вимагає ст.10 ЗУ «Про вибори президента».

Депутати Верховної Ради, не призначили вибори, обґрунтувавши відмову від виборів, нормою ЗУ «Про правовий режим воєнного стану», де у ст. 19 зазначено, що в умовах воєнного стану забороняється проведення виборів Президента України. Прийнявши даний закон законодавець перевищив свої повноваження та порушив Конституцію. Навіть попередники не наважилися скористатися цією нормою і пішли на вибори 2019 року.

Отже, проведення виборів Президента України в умовах воєнного стану законне, а парламентарі порушили Конституцію не призначивши їх.

Чи можливо їх провести технічно? Ініціатива «7 кроків до перемоги» стверджує, що це цілком можливо зробити, через впровадження наступних механізмів:

1. Електронної системи виборів
  - громадяни, які не користуються гаджетами проголосують в найближчому ЦНАПі та органі влади;
  - для тих, хто не має можливості проголосувати онлайн або в органі влади, надається можливість голосування в мобільних виборчих дільницях;
2. Голосування поштою;
3. За кордоном українці голосують онлайн, поштою, або особисто в посольствах та міграційних пунктах, про що потрібно домовитися з країнами перебування наших громадян.

Аргумент, на кшталт того, що електронне голосування буде схильне до масових фальсифікацій не має під собою підґрунтя. Фальсифікація під час онлайн-виборів має таку ж саму вірогідність як і голосування бюлетенями. Щоб уникнути фальсифікацій ми наполягаємо на запрошенні спостерігачів та експертів з США, Естонії чи Сальвадору, де голосування проводяться, як поштою, так і онлайн. Крім того, з метою уникнення фальсифікацій необхідно розмістити сервери в трьох дружніх країнах.

Вибори до Верховної Ради

України.

Строк повноважень Верховної Ради України становить п'ять років, так зазначено у ст. 76 КУ. Чергові вибори до Верховної Ради України відбуваються в останню неділю жовтня п'ятого року повноважень Верховної Ради України (ст. 77 КУ).

Чергові вибори депутатів проводяться у зв'язку із закінченням конституційного строку повноважень Верховної Ради України і не потребують окремого рішення про їх призначення. Позачергові вибори депутатів призначаються Президентом України з підстав і в порядку, встановлених Конституцією України.

В Україні не були оголошені чергові вибори, підставою для цього стала вимоги Конституції України, а саме, ст. 64 КУ, в якій сказано, що в умовах воєнного або надзвичайного стану можуть встановлюватися окремі обмеження прав і свобод із зазначенням строку дії цих обмежень. А у ст. 83 КУ зазначається, що у разі закінчення строку повноважень Верховної Ради України під час дії воєнного чи надзвичайного стану її повноваження продовжуються до дня першого засідання першої сесії Верховної Ради України, обраної після скасування воєнного чи надзвичайного стану. Також у ст. 19

ЗУ «Про правовий режим воєнного стану» йдеться про заборону проведення виборів до Верховної ради України та місцевих рад.

Але ж, тут починається маніпуляція. Згідно ст. 106 КУ Президент у разі збройної агресії проти України, зобов'язаний був внести до Верховної Ради України подання про оголошення стану війни. Зеленський це зробив, проте стан війни не був проголошеним, а змість нього парламент проголосував за введення воєнного стану. Суть в тому, що в умовах стану війни вся повнота влади мала б була зосередитись у Ставці Верховного головнокомандуючого, а країна перейти на воєнний режим існування. В умовах же воєнного стану вищій органи законодавчої та виконавчої влади продовжують здійснювати свої повноваження в режимі миру, а воєнний стан кожного три місяця проголошується ВР.

З цієї причини весь період агресії, починаючи з 2014-го і по 2019-й вибори до ВР проводилися. Питання вирішувалося просто - воєнний стан депутатами на період виборчої компанії не проголошувався. Отже, при наявності політичної волі, вибори до ВР провести цілком можливо.

Питання в іншому. А чи треба проводити вибори до парламенту за чинним законодавством, яке прописане таким чином, що жодний державник та моральний політик потрапити до парламенту не може. Депутатами парламенту, згідно правил, нав'язаних нам «елітою» можуть стати лише, закамурфльовані під кольори різних політичних угруповань, васали кримінальних кланів

Позиція групи «7 кроків до перемоги» полягає в тому, що за чинним виборчим законодавством змінити якість політиків та можновладців неможливо. Суспільство має прийти до розуміння того, що правила обрання до парламенту мають бути змінені на користь суспільств.

Виборча система.

Під час бойових дій ми вважаємо, що вибори до ВР мають проходити за пропорційною виборчою системою. Подобається це кому чи ні, але ж тільки пропорційна виборча система з закритими списками, в умовах війни та наявності окупованих територій дає можливість обрати до ВР 450 депутатів, які б представляли всі території України, в т.ч. й окуповані. Ця система не прив'язує кандидатів до виборчих округів.

Крім того, такий підхід гарантуватиме безпечно проведення виборчої компанії на прифронтових територіях,

оскільки кандидатам непотрібно буде безпосередньо зустрічатися з виборцями, використовуючи масові збори громадян, як інструмент агітації. Ця система виборів до парламенту має працювати тільки в умовах воєнного стану, після перемоги країна перейде до пропорційної системи з відкритими списками або іншої, яка б відповідала вимогам часу.

Зміни до ЗУ Про вибори до Верховної Ради України.

Ініціатива «7 кроків до перемоги» підготувала основоположні змін, які будуть враховані у новому законі. А саме:

1. Не можуть брати участь у виборах партії, які працювали на росію і це доведено судом. Також не можуть брати участь і кандидати у депутати, співпраця з агресором яких також доведена у суді.

Ця норма очистить політичний процес від проросійських політиків і дасть можливість патріотичним та здоровим силам проявити свій потенціал.

2. Дозволити партіям блокуватися, а також приєднувати до таких блоків ГО та профспілки. Це важлива норма, тому що дає шанс потрапити до ВР представникам малих партій та громадських об'єднань, які не фінансуються олігархами.

3. Скасування грошових застав, з введенням процедури збору онлайн підписів у кількості 25 000 на користь партії. Грошові застави порушують конституційне право бути обраним, тому грошові застави, як елемент недобросовісної конкуренції мають бути скасовані.

4. Голосування поштою, електронним шляхом, виїзними комісіями. З'являється можливість голосувати всім категоріям виборців.

5. Після виборів партії, які зайшли до парламенту можуть закріпляти своїх депутатів за округами. Таким чином, зберігається зв'язок з виборцями.

6. Обов'язковість публічних дебатів учасників виборчої компанії. Забезпечується справедлива конкуренція та рівні права кандидатів, а головне обов'язкові відкриті дебати дають можливість виборцю побачити істинне обличчя кандидата та його спроможності.

7. Збільшення терміну голосування до двох тижнів. Ця зміна дасть можливість проголосувати всім, в т.ч. і військовим.

8. Зменшення каденції депутатів ВРУ до 3 років. Швидка ротація депутатів парламенту дасть можливість суспільству швидко очищати владу від випадкових, некомпетентних і ворожих елементів.

9. Заборона (обмеження) зовнішньої реклами теле/радіо реклами. Рівні умови для інформування суспільств. Прийняття даної зміни забезпечить справедливу конкуренцію серед політичних партій, які беруть участь у виборах.

10. Зменшення прохідного бар'єра для політичних партій до 1%. Рада отримає додаткові можливості для оновлення парламентської «крові», а виборці отримують значно більше альтернативи, з представлених партіями програм, що робить їх вибір свідомим та необмеженим рамками бар'єра.

11. Рівні права політичних партій під час виборів. Політичні партії, що беруть участь у виборах мають рівне право виступати на передвиборчих та інших зборах, нарадах, засіданнях, у пресі, трудових колективах, навчальних закладах по телебаченню, радіо.

12. Скасування фінансування парламентських партій.

13. Скасування статей квот.

Ініціативна група «7 кроків до перемоги» впевнена у необхідності проведення виборів Президента України, а згодом і до парламенту. Вимагає внесення змін у виборче законодавство, з метою забезпечення справедливих і безпечних виборів в умовах довготривалої війни, що відповідає сьомому кроку ініціативи - повернення до демократичних процедур.

Запропонована виборча система та зміни забезпечать представництво у парламенті депутатів від всіх територій, в т.ч. й окупованих, а також відкриє шлях до парламенту здоровим політичним силам.